

ללמוד

של צדיקים

לקחים, פנינים ורעיונים משמחי לב ונפש הנלמדים בדרך מופלאה מתוך מעשיהם

פרשת פנחס

ללמוד!

מושג שהפך לשם דבר בשולחן השבת של בתים רבים בישראל. וכפי שהעידו רבים וטובים כי שולחן השבת בביתם נתעלה מאוד. זכינו וספרי 'ללמדך' - על פרשיות בראשית ושמות נתקבלו באהדה עצומה על לב הציבור והודפסו במהדורות נספות, תוך ציפיה לנרכס הבאים עד להשלמת הסדרה.

אנו שמחים להגיש היום לפני הציבור את הכרך השלישי בסדרת 'ללמדך' על פרשיות חומש במדבר - חידושים, פנינים ורעיונים לפרשיות השבוע מאת הגאון רבי מרדכי פרוינדליך זצ"ל, ערוכים בטוב טעם ודעת מתוך אוצר כתבי ומחברותיו שהותרו אחריו לברכה.

בחסדי הבורא עלינו זכינו, שאת רעיונותיו המיוחדים של אבינו זצ"ל, המשולבים במעשים נאים, העלינו עלי ספר בספרי 'ללמדך' על בראשית ושמות, וב"ה נכתבו לראות כי הרעיון לצלל את כוחו של הסיפור כדי לפתח את הלבבות, ולהשריש את המסרים הנצחיים של תורתנו הקדושה, נתקבל בכרכה רבה בבתי ישראל, רבנים ותלמידי חכמים מצטטים אותם בדרשותיהם, ורבים וטובים העידו כי שולחן השבת בביתם נתעלה מאוד. כך זכה המחבר שיתבדרו דברי תורתו כי מדרשי. וב"ה תוך זמן קצר אזהל המהדורה הראשונה מן השוק, והודפסו מהדורות נספות.

פירושים אלו שאספנו כעמיד גורנה מתוך הדברים שנאמרו ונכתבו על ידו, מגישים אנו לפניכם גם בכרך זה של 'ללמדך' על חומש במדבר, שנכתב ביגיעה ועמל רב, עד אשר זכינו לברך על המוגמר בסיעתא דשמיא.

עלון זה המוגש לפניכם, ובו טעימה קטנה מספרי ללמדך, יצא לאור עד כה פעמים אחדות, אך לאור בקשת הציבור החלטנו להמשיך ולהוציא בשבועות הקרובים לעת עתה. הדבר תלוי בתרומות הציבור ובהשתתפות בהוצאות המרובות. ניתן להקדיש את העלון לעילוי נשמה, לרפואה ולהצלחה וכו'. ניתן לפנות למס': 054-8406988

כל מעשה קנאות – טעון בחינה היטב!

פִּינַחֶס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרָן הִכְהֵן הַשֵּׁיב אֶת חֻמַּתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קְנָאתִי בְּתוֹכְכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹתִי. לִכֵּן אָמַר ה' הִנְנִי נֹתֵן לּוֹ אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כ"ה, י"א – י"ב)

"מדי יום ביומו אני משאיר את המפתח בחור המנועל בזמן שהדלת פתוחה, וכאשר אני מסיים את חוק לימודי – אני מוציא את המפתח, ונעל את הדלת מבחוץ, והולך לדרכי. אולם היום, כאשר סיימתי ללמוד וניגשתי אל הדלת – מצאתי שהמפתח אינו במקומו... מישו לקח אותו, ונעל את הדלת מבחוץ, והלך לדרכו... ובכן, לא נותר לי מה לעשות כי אם להמשיך וללמוד, עד שבאת אתה ופתחת את הדלת כעת!"

כעת, מיהר השמש בריצה אל ביתו של הרב בכדי לבשר את הבשורה הטובה, ולהניח את דעתם של בני הבית שליבם יצא מדאגה. רק לאחר מכן, התפנה לשאול את השאלה המתבקשת: מי היה זה אשר הרהיב עוז בנפשו לעשות מעשה חמור שכזה, לנעול את הרב בבית המדרש ולברוח? שאלה זו נותרה לעת עתה חסרת מענה, ועד מהרה הפכה לשיחת היום בין הבריות...

לאחר תפילת ערבית, התכנסו בבית המדרש כל ראשי הקהילה, בכדי להיוועץ אודות הדרך בה יוכלו לחשוף את זהותו של המחוצף. לפתע, נכנס אל בית המדרש אחד מבעלי הבתים החשובים שבעיירה, והודיע כי עלה בידו לגלות ידו של מי במעל: מדובר היה ביהודי מתבולל, פורק עול, בשם רוברט דיקסון, אשר החליט להתאנות לרב הקהילה הצדיק ולהתעלל בו בצורה כה שפלה: משהתבררה זהותו של הפושע, לא נותר אלא לדון מה יעשה בו. דעתם של ראשי הקהילה היתה נחרצת: יש לנדותו ברבים, בתקיעת שופר ובמעמד כל בני העיירה, למען ישמעו ויראו!

לאחר שהתקבלה ההחלטה, ניגשו ראשי הקהילה אל רבי אברהם דוד ומסרו לו את החלטתם. בתחילה, ניסה רבי אברהם דוד להתנגד... הוא ניסה אפילו להליץ טוב על הפוזה, תוך שהוא מבהיר כי הינו מוחל לו במחילה גמורה. אולם ראשי הקהל הבהירו – כי הדבר אינו בא בחשבון: "אם על כבודו שלו יכול הרב למחול, מי ימחל על כבוד התורה!"

בלית ברירה, נאלץ רבי אברהם דוד להסכים עם ראשי הקהל, וכך, למחרת היום, בשעת בוקר, התקבצו בהוראת הרב כל בני הקהילה בבית המדרש, בו כבר דלקו נרות שעות שחורים וגדולים. הרב, ועמו עשרה דיינים – כבר היו מעוטפים בטליתותיהם הצחורות, ואירת אימים שררה במקום.

אם נתבונן בחלוקת הפרשיות נשים לב בדאי, שמעשהו של פנחס מתואר בסוף הפרשה הקודמת, פרשת בלק, בעוד שכרו הטוב שקיבל משמים בגין מעשה זה – מתואר בתחילת פרשתו, פרשת פנחס. ויש להבין: מה טעם הדבר? מדוע לא מתואר השכר מיד לאחר המעשה, באותה פרשה?

♦ את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

מנהגו של הגאון רבי אברהם דוד מבוטשאטש, היה להישאר מדי יום ביומו בבית המדרש מיד לאחר תפילת שחרית, כשהוא מעוטף בטלית ועטור בתפילין, ולעסוק בתורה עד לאחר חצות היום. רק אז – היה שב אל ביתו, סועד את סעודת הצהריים, ומתפנה לשלל תפקידיו כרב העיר ואב בית הדין אשר בה.

אך הנה, באחד הימים, בושש הרב מלשוב אל ביתו בשעת צהריים. מאחר והיה זה מאורע נדיר בהחלט, ההלה הדאגה מכרסמת בליבותיהם של בני ביתו. תחילה, סברו כי הרב התעכב מעט מסיבה זו או אחרת, ולפיכך שם את פעמיו היישר אל בית הדין. אולם עד מהרה התברר, כי לא כך הם פני הדברים: אל הבית החלו מגיעים אנשים בכדי לחפש את הרב, תוך שהם מספרים כי הזמנו להגיע באותו היום אל בית הדין, אך מצאוהו סגור על מנועל ובריה...

הדאגה הלכה והתעצמה. מעולם לא אירע כזאת! רבי אברהם דוד היה ידוע כאדם דייקן, שמעולם לא איחר! כיצד ניתן להסביר את פשר העלמותו הפתאומית? שליחים דחופים נשלחו אפוא מבית הרב אל כל רחבי העיירה, בכדי לחפש את הרב, אולם חזרו בידיים ריקות. גם אל בית המדרש ניגשו בני הבית, בסברם כי אולי שקע הרב בתלמודו ולא שת ליבו לזמן החולף, אולם מצאו את המקום נעול, משמע הרב כבר עזב ונעל את בית המדרש אחריו...

כך, המשיכו החיפושיים במשך שעות ארוכות, עד לשעת תפילת המנחה. או אז, כאשר הגיע השמש אל בית הכנסת בכדי לפתוח אותו לקראת התפילה – הוא מצא את הרב יושב על מקומו ומעיין בספר... "רבי! הלא מחפשים אחרי הרבי בכל העיר! מדוע הרב לא שב אל ביתו כמדי יום ביומו?", שאל השמש, ורבי אברהם דוד הסביר:

מוקדש לרפואת חיה רחל בת לאה ולאה בת פסיה בתושח"י

והנה, נפתח ארון הקודש, ספרי התורה הוצאו ונמסרו לידם של הדיינים, ואילו רבי אברהם דוד עצמו – עלה במדרגות שלפני הארון, ובידו שופר. הכל המתינו לשמוע את תקיעת השופר ואת הכרזת נוסח החרם, אולם אז, לפתע, נשמע קולו של הרב שההל מדבר אל עצמו:

“אברהם דוד... אברהם דוד... האמנם אתה מתכוון אך ורק לכבוד שמים ולכבוד התורה? האם אין אתה מתכוון לכבוד עצמך, או אולי לנקום מאותו אדם ששמע ממך לאכול את ארוחת הצהריים?”... דממה השתררה בבית המדרש, ולאחר רגע – נשמע קולו של הרב: “להחזיר את הספרים לארון הקודש! לכבות את הנרות! הציבור יתפזר איש איש לביתו לשלום!” ובכך הסתיימה פרשת החרם שמעולם לא יצא אל הפועל... לאחר מעשה, נשאל הרב על ידי ראשי הקהל: “מדוע מלכתחילה הסכים הרב לשתף פעולה עם החרם, ולבסוף נסוג בו ברגע האחרון?”, והשיב: “ברגע הראשון, אכן קיבלתי את דעתכם. הייתי בטוח שמדובר בפגיעה בכבוד התורה, עליה יש למחות בכל תוקף. אולם עם השעות שחלפו – ניתנה לי

ובכן, הוא הדין בענייננו. פנחס אמנם עשה מעשה נפלא של קנאות למען כבוד שמו של הקב"ה, אולם התורה אינה ממחרת לקצוב את שכרו, זאת בכדי ללמדנו, כי בכדי לבחון מעשה של קנאות – יש צורך במתינות רבה ובישקול דעת רבו לכן, המעשה – מתואר בפרשה הקודמת, ואילו את השכר – מפרטת התורה רק בפרשה הבאה...

הנותן חיים – מקבל חיים!

פִּינְחָס בֶּן אֱלֶעָזָר בֶּן אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן הַשֵּׁיב אֶת חַמְתִּי מֵעַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאוֹ אֶת קִנְאֹתֵי בְּתוּכֶם וְלֹא כְלִיתִי אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּקִנְאָתִי. לָכֵן אָמַר הֲנִי נֹתֵן לֹו אֶת בְּרִיתִי שְׁלוֹם (כ"ה, י"א – י"ב)

לפני הקדוש ברוך הוא כי יציל אותו בזכות התורה שלמד, ואם אין די בזכות התורה – הרי שמבקש הוא להינצל בזכות החסד שגמל עם אותו בחור עיוור! והנה, הבלתי יאומן קרה: בעוד הקלגס הנאצי מעמיד את רבי חיים ליד הקיר ששימש כזירת ההוצאה להורג, הוא פנה אליו לפתע ואמר לו: “שמע נא, חיים... אתה בחור כל כך יפה, חבל לי שתמות. הבה נעשה עסק, אני אעמיד פנים כאילו אני יורה לכיוונך, אולם בפועל – אטה את הרובה מעט הצידה, כך שהכדורים יחטיאו אותך... באותו הרגע – אתה תתפוס את רגליך ותברח, וכך אוכל להצטדק בפני מפקדי ולומר שברחת... עד שהם יתעששו ויבינו מה אירע – אתה כבר תהיה רחוק מכאן!”

ואכן, ההסכם הלא יאומן יצא אל הפועל, ורגע לאחר מכן כבר היה רבי חיים הרחק מהמקום, תוך שהוא נושא את רגליו ונמלט אל מקום מבטחים! כשהיה רבי חיים מספר סיפור זה, היה מסיים ואומר: “אין לי ספק, כי הצלתי הבלתי נתפסת נזקפת לזכות החסד שגמלתי עם הבחור העיוור, חסד שהעניק לו חיים: כי מי שנותן חיים לזולתו – מקבל חיים במתנה!”

ומכאן, תשובה לשאלתנו.

שכן הנה, הספורנו מבאר, כי השכר שקיבל פנחס, אשר ניתנה לו 'ברית שלום' – הינו שכר בדמות שלום ממלאך המות, והיינו שהובטח לו שיהיה לעולם. ובכן, לשכר זה זכה פנחס – משום שהעניק חיים לכלל ישראל, ומי שנותן חיים לזולתו – זוכה לחיים עבור עצמו!

זה אפוא מה שמלמדת התורה: מאחר ופנחס בקנאותו השיב את חמתו של הקדוש ברוך הוא מעל ישראל, ומנע את השמדתם – הרי שהוא העניק להם חיים, ועל כך אמנם מגיע לו שכר בדמות חיים לעולם, בעולם הזה: ובשולי הדברים יש להוסיף, כי מי שנותן חיים לזולתו – זוכה אמנם למתת חיים עבור עצמו, אולם מתת חיים זו יכול שתהא מוגבלת... אכן, מי שנותן חיים לכלל ישראל כולו – זוכה למתת חיים מיוחדת במינה, חיים לעולם, בלי כל הגבלה!

העבירה אינה מרפה בעולם הבא!

וְשֵׁם אִישׁ יִשְׂרָאֵל הַמֵּכֶה אֶשֶׁר הִכָּה אֶת הַמְדִינִית זָמְרִי בֶּן סְלוּא נְשִׂיא בֵּית אָב לְשִׁמְעוֹנִי (כ"ה, י"ד)

מתוך שקידה רבה, אולם בשלב מסוים – העלתה הבת את טענת 'מה נאכל', וביקשה מבעלה כי יטול על שכמו את עול פרנסת המשפחה.

הבעל ניסה להבהיר לרעייתו כי אינו מסוגל להפרד מהתורה ולשלוח ידו במסחר, אולם לבסוף נמצא פתרון שהוסכם על שני הצדדים: בתו של ר' נטע הציעה לבעלה, כי בכספי הנדוניה – הם יפתחו עסק, אותו תנהל היא עצמה במשך כל שעות היום, מלבד שעתים ביום – בהן יצטרף בעלה ויסייע לה בניהולו של העסק. כך, הסבירה האשה לבעלה, תהיה פרנסתם מוזמנת, ובמקביל – יוכל הוא להמשיך ולשקוד על תלמודו במשך מרבית שעות היממה.

ם נתבונן בפסוק נמצא, כי התורה הקדושה תולה את שכרו של פנחס בכך שהשיב את חמתו של הקדוש ברוך הוא מעל בני ישראל, וסילק את הסכנה להשמדתם. אולם לכאורה עלינו להבין, מדוע תולה התורה את השכר דוקא בנקודה זו? כלום לא היה מגיע לפנחס שכר טוב על קנאותו לכבוד שמים, גם אילו לא היה בה כדי להשיב את חמתו של הקדוש ברוך הוא מעל בני ישראל?

♦ את התשובה נבין על פי המעשה הבא, אותו סיפר הגאון רבי חיים קרייזוויט, גאב"ד אנטוורפן.

בישיבה בה למד רבי חיים, באירופה של ימי טרום מלחמת העולם השנייה, היה מספר המיטות מצומצם, ולא הספיק עבור כל בני הישיבה. לפיכך, בעוד הבחורים הוותיקים נהנים ממיטה פשוטה להניח עליה את עצמותיהם לשנת לילה קצרה, הרי שהבחורים החדשים שהצטרפו לישיבה לאחרונה – נאלצו לישון על הרצפה, כפשוטם של דברים ממש.

והנה, ביום מן הימים הגיע ללמוד בישיבה בחור עיוור. על פי הכללים הנהוגים, היה על הבחור החדש לישון על הרצפה. אולם ליבו הרחום של רבי חיים לא הניח לו להותיר בחור עיוור כשהוא ישן על הרצפה הקרה. לפיכך, קם ועשה מעשה: הוא העניק לו את המיטה שלו, בעוד הוא עצמו – עבר לישון על הרצפה...

לא היה מדובר על לילה אחד או שנים. במשך לילות רבים וארוכים התייסר רבי חיים בשינה על הרצפה, בעוד הבחור העיוור ישן בשלווה על מיטתו שלו. ואז, פרצה מלחמת העולם השנייה...

כאשר הגיעו הנאצים ימ"ש אל הישיבה, הם הגיעו כשהם מצויידים ברשימות שמיות מדוייקות. הם החלו קוראים בשמותיהם של הבחורים בזה אחר זה, כאשר כל אחד שנקרא – נלקח אל מחוץ לבנין הישיבה, והוצא להורג ביריה: עד מהרה, הגיע תורו של רבי חיים. הקלגס הנאצי קרא בשמו, ורבי חיים ידע כי לרשותו עומדות שתי דקות לכל היותר עד שיעבור לעולם שכולו טוב... את שתי הדקות הללו, ניצל רבי חיים לתפילה מקירות ליבו: הוא החל בוכה בדמעות

♦ את התשובה נבין על פי המעשה הבא:

בעיר קלם, התגורר סוחר ירא שמים ובר אוריין, ושמו ר' נטע. בת יחידה הייתה לו לר' נטע, אותה השיא לבן ישיבה מופלג. לחתנו, העניק ר' נטע נדוניה מכובדת בסך כמה אלפי רובלים. במשך מספר שנים עסק החתן בלימוד התורה

לעמוד על רוח הדברים...

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה קַח לְךָ אֶת יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוֹן אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ וְסָמַכְתָּ אֶת יָדְךָ עָלָיו (במד"ב, י"ח)

פרש"י: "אשר רוח בו - כאשר שאלת שיוכל להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד."

הנה מוצאים אנו, כי השבת המיוחדת בו השתבח יהושע, הוא כי ביכולתו להלך כנגד רוחו של כל אחד ואחד מישראל. ולכאורה עלינו להבין, איזו מעלה יש בכך שהמנהיג יודע להלך עם רוחו של כל אחד? כלום אין זו תנופה? האם לא מתאים יותר שהמנהיג יסלול דרך אחת, ברורה וחדה, אליה יתאים הציבור את עצמו?

◆ תשובה לשאלתנו נמצא במעשה הבא:

היה זה באחד מערבי שבתות, כאשר הגיע אל ביתו של רבי ישעיה ברדקי, ראש עדת הפרושים בירושלים, אחד מעניי העיר כשפניו עגומות. הוא סיפר בכאב, כי השבת קרבה ובאה, ובביתו אין אפילו פרוסת לחם בכדי לכבד בה את המלכה...

באותה שעה, לא היה כסף מזומן כלל תחת ידו של רבי ישעיה. אולם מאידך, כלום ניתן לשלוח כך יהודי מסכן, שאין לו מה לאכול בשבת? חלילה! לא היסס אפוא רבי ישעיה, ומיד נטל מעל גבי השולחן את אחד משני פמוטות הכסף שהיו מוכנים להדלקת הנרות, הושיטו לעני, ואמר לו: "הא לך רבי יהודי, לך מהר, מכור את הפמוט, ובכסף שתקבל - תקנה את צרכי השבת".

שבועות מספר חלפו, והנה שוב, בערב שבת קודש, מגיע אותו עני ואביון, ואותו הסיפור בפיו... השבת ממשמשת ובאה, וביתו ריקן! גם הפעם לא היה בידו של רבי ישעיה כסף מזומן, וגם הפעם, בלי היסוס, הוא נטל את פמוט הכסף השני, הושיטו לעני, ושלחו למכרו ולרכוש את צרכי השבת.

אולם שוב חלפו מספר שבועות, והעני הופיע בשלישית. כעת, לא היה לרבי ישעיה כסף, אולם גם פמוטות לא היו לו... ובכן, מה יעשה? רבי ישעיה לא חשב פעמיים: הוא ניגש אל הארון, נטל את השטררימל שלו, של שבת, והושיטו לאיש. "לך ומכור את השטררימל, ובכסף שתקבל - תקנה את צרכי השבת", הוא אמר גם הפעם.

אלא שהפעם, הגיב העני באופן שונה. במקום להכיר טובה ולהעריך את מסירותו של רבי ישעיה, הוא נטל את השטררימל, הטיחו בפניו, והחל מתרף ומגדף אותו על שהוא מעניק לו חפצים משומשים במקום כסף מזומן...

כל אדם אחר, היה משלח את האיש המחוצף בנוזפה על אחר. אולם לא כך רבי ישעיה... תחת זאת, הוא אמר בליבו, בעודו מתכופף להרים את השטררימל: "אם יהודי הגיע למצב בו הוא מתרף בצורה שכזו, אין זאת אלא שסאת צרותיו הוגדשה עד שהוא אינו יכול עוד לשאת את כאבו... בודאי איבד את סבלנותו מרוב יגונו!".

כאמור, הבעל הסכים לתכנית, והיא יצאה אל הפועל. בשלושת החדשים הראשונים - אכן התנהלו הדברים על מי מנוחות, בדיוק כפי שהוסכם מראש. אולם לאחר מכן, החל העסק נוגס בשעות הלימוד... השעתיים - הפכו לארבע, הארבע - לשמונה, וכך, לאחר תקופה מסוימת שקע הבעל כל כולו במסחר, עד שאפילו לא מצא לעצמו זמן לפתוח גמרא...

היה זה באחד ממוצאי השבתות, בשעת לילה מאוחרת של אחרי חצות. בחוץ ירד שלג כבד, אולם האשה נאלצה לצאת מהבית כדי לרוקן את חבית המים הבלתי נקיים. דא עקא, שלאחר מספר רגעים חזרה, כשעל פניה ניכר כי היא כמעט נחנקת, ואינה יכולה להוציא מילה מפה. הבעל, שנחרד למראה אשתו - מיהר להזעיק את הרופא אל ביתם, אולם הלה פכר ידיו והבהיר כי מעולם לא נתקל בתופעה מעין זו. גם טובי הרופאים אליהם הבהיל הבעל את רעייתו - נאלצו להודות כי אין לאל ידם להושיע, וכך, החלו מדברים בעיירה, כי אפשר שמדובר ב'דיבוק'...

אט אט, קנה הרעיון שביחה בליבו של הבעל, ואף בדעתו של אביו, ר' נטע. בעצה אחת החליטו שניהם לקחת את האשה אל העיר שטוצ'ין, שם התגורר מקובל בשם רבי מנדיל, אשר ידו היתה רב לו בעניינים כגון אלו. ואכן, מיד כאשר הגיעו בני הפמליה אל רבי מנדיל - הוא פנה אל הדיבוק, אשר השיב כדרכם של דיבוקים בקול אשר בקע מבטנה של החולה, בעוד שפתיה אינן נעות.

ועדיין, הצדיק לא היה משוכנע שמדובר ב'דיבוק' אמיתי. רק לאחר מספר שאלות, בעקבותיהן תיאר ה'דיבוק' את חמשת מלאכי החבלה ההולכים עמו ונקב בשמותיהם - השתכנע רבי מנדיל כי מדובר ב'דיבוק' אמיתי, והחל שואל אותו שאלות הנוגעות לעברו.

התברר, כי מדובר באדם שלמד בצעירותו בעיר בריסק, אולם לאחר מספר שנים נסע לאפריקה, שם התקלקל על ידי מספר חברים, ועבר על כל העבירות שבתורה. כך, עד שביום מן הימים, בעת שנסע בעגלה - התהפכה העגלה, הוא מצא את מותו בתאונה המצערת, ומאז ועד עתה הוא מתגלגל בעולם ואינו מוצא תיקון לנפשו.

"מדוע לא חזרת בתשובה?", שאל רבי מנדיל את ה'דיבוק, והלה השיב כי מתוך הפחד והבהלה שאחז בו בשעת מעשה - לא היתה דעתו מיושבת, והוא שכח לעשות זאת.

"ומה לך ולאשה זו? מדוע נכנסת בה ומדוע הינך גורם לה יסורים כה גוראים?", הוסיף הצדיק ושאל, ומיד פרץ ה'דיבוק' בצחוק וסיפר: "אמה של האשה וחמותה, אשר כבר הגיעו זה מכבר לעולם האמת - התחננו בשמים שאגרום לה את היסורים הללו, שכן אלמלא הם - לא תהיה לה תקומה, לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, משום שגרמה לבעלה להתנתק ולעזוב את עסק התורה".

לשמע הדברים, פנה רבי מנדיל אל הבעל שנחרד לשמע הדברים, וביקש כי יתחייב לחזור ולשקוד על תלמודו כמקדם. גם ר' נטע, אבי האשה, הבטיח ללמוד משניות לעילוי נשמתו של הנפטר, ואף לתרום נרות בכדי להדליקם בבית הכנסת.

ואילו ה'דיבוק' המשיך לדבר. לרגעים, הוא היה צועק בקול מר ובפחד נורא, ומתאר את מלאכי החבלה הממתינים לרגע בו יצא מגופה של האשה, בכדי שיוכלו לקרוע אותו לגזרים. אולם ברגעים אחרים, הוא היה מתחיל לדבר דברי ניבול פה וליצנות, עד שהנכוחים נאלצו לסתום את אזניהם בכדי שלא לשמוע את הדברים אשר האוזן לא סבלתם!

"כיצד יתכן הדבר? כיצד תסביר את העובדה שאך לפני רגע צעקת בפחד אימים מפני מלאכי החבלה, ואילו כעת אתה מדבר דברי נבלה וליצנות?", נשאל ה'דיבוק, והשיב תשובה מחרידה: "דעו לכם", הוא אמר, "כי מי שאינו עושה תשובה בעולם הזה, ואינו מתנקה מהחטא - נפשו ממשיכה להתאוות לרע גם למעלה בשמים, בדיוק כפי שהתאוותה לו בחיי חייתה!".

בינתיים, השלים רבי מנדיל את הכנותיו: הוא קיבץ מנין של אנשים בחדרו, בכדי שיאמרו תהילים תוך כדי שהוא עומד מאחוריהם ואומר מה שאומר, ואילו את האשה - השיב על כסא במרכז החדר. לפתע, התגלגלה האשה מעל הכסא, נפלה על הארץ, וממנה בקע קול אדיר שנשמע בכל רחבי שטוצ'ין: "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד!"

הרי לנו לימוד נורא:

שכן האדם סבור לעיתים, שאחרי שהוא עבר עבירה - הוא כבר נפרד ממנה ואין כל שייכות בינו ובינה. אולם לאמיתו של דבר, מדובר בטעות: כל עוד האדם לא שב בתשובה - הוא עדיין מחובר ודבוק לעבירה, והיא ממשיכה להיות קשורה אליו גם בעולם הבא! ואמנם, כך לימדנו רבותינו בגמרא (סוטה ג, ב'): "כל העובר עבירה אחת בעוה"ז מלפפתו והולכת לפניו ליום הדין וכו', ר"א אומר, קשורה בו ככלב".

ומכאן, מבאר האלשיך הקדוש, תשובה לשאלתנו:

שכן התורה הקדושה מבקשת לרמוז וללמדנו, לבל נטעה לומר שאחר שהוכה זמרי בן סלוא ונהרג - כבר לא היתה כל שייכות בינו ובין העבירה שעשה... לא ולא! גם לאחר שהוכה - עדיין היה הוא עם המדיינית, אשר נותרה קשורה בו בגיהנום!

שכן כאשר ביקש משה מהקב"ה על אודות המנהיג הראוי לכלל ישראל, הוא ביקש שיהיה זה מנהיג שלא ישפוט את העם לחומרה, מנהיג שידע להביט לא רק אל המעשים – אלא גם אל נסיבותיהם, אל מה שעומד מאחוריהם... הוא ביקש איש שידע להלוך נגד רוחו של כל אחד מהם, כלומר, להבין מהי רוח הדברים, מה הן הסיבות שגרמו לו לנהוג כך וכך, ובהתאם לכך לדון אותם לכף זכות ולסייע להם...

ואכן, זו המעלה המיוחדת שנמצאה ביהושע בן נון!

כה אמר רבי ישעיה בליבו, ולאיש העני השיב: "אתה צודק. המתן כאן, ואני אשיג לך כסף מזומן!". ואכן, יצא רבי ישעיה מבלי להתמהמה, סובב על פתחי נדיבים, ולאחר שעה קלה שב כשבידו סכום כסף נאה – אותו הושיט לעני בסבר פנים יפות...

הרי לנו, כי גדול בישראל, יודע לראות לא רק את המעשים עצמם – אלא גם את מה שמאחוריהם! את הלך הרוח שהוביל אליהם!

ומכאן, מבאר בעל השואל ומשיב, תשובה לשאלתנו:

טעם חדש לשולחן שבת

עכשיו גם בספר במדבר

בשעה טובה, סדרת 'ללמדך' מתרחבת: הרעיונות והמסרים העוצמתיים בדרכי הייחודית של הגאון

רבי מרדכי פרוינדליך זצ"ל

כבשו את לבותיהם של קוראים ושומעים, בארץ ובעולם, הספר משלב קושיות ותירוצים סביב פרשת השבוע בסיפורים מרתקים שמחדירים את המסרים אל הלב. הצטרפו לחוויה רוחנית מעצימה מידי שבת בשבתו סביב השולחן!

דברי תורה מתוקים
בהגשה 'חריפה'
שישבו כל אחד
בקסמם!

הוצאה והפצה: "יפה נוף" ניתן להשיג בחנויות הספרים המובחרות

ניתן להשיג גם ברשת חנויות "יפה-נוף-פלדהיים": ירושלים: סלמי ישראל 17 | חדש: רמיהו פינת ברנדייס | צומת בר אילן 1 | גבעת שאול 28 | בית גון הפסגה 50 | בית הדפוס 32 | מודיעין עילית-ספר: אבני נזר 26 | שדי חמד 1 | ברכפול: רבי יהודה הנשיא 14 | בית שמש-תפציה-בן איש חי 29 | חוון איש 17 | חדש-רמה א'-חול שוק 31 | מעל שוק מודיעין | בני ברק: רבי עקיבא 130 | אהרונביץ 18 | פול מרזר רימון | ברסטנר 3 | רבי עקיבא 43 | נווה 45 | אשדוד-ענק הספרים - יוסי בן תלפאח 10 | רביע ד' | פתח תקוה: קהילות יעקב 4 | בני ברק | המסתדרות 2 | פנת רושליך | אלני: רבי יהודה הנשיא 50 | קרית גת: האדמור"ר סוכ"ד 1 | פנת נתיבות שלום (בניו קרטיסניק) | רכסים: סביון 33 (בנה ביתך) | חדש: נתיבות הא"י 86 | אופקים: הפץ חיים מול בית הכנסת אוהל שנה.

טלפון: 1-599-581-581 אתר: YEFE.CO.IL

מוקדי מכירת הספרים:

אלעד: קליינר 050-3121060 • ביתר עילית: טובול 052-7141771 • בני ברק: קרית הרצוג: יעקבזון 052-7645652 • גבעת רוקח: יעקבזון 054-8498686
מרכז העיר: פרוינדליך 077-2168932 • בני ציון 053-3150060 • בית שמש: ובר 052-7644665 • חיפה: הדר: פריד 053-3172366 • נוה שאנן: גולד 052-7157301
ירושלים: רמות: טרכטינגוט 050-4188009 • קרית יובל: פרוינדליך 054-8406988 • בית וגן: אפשטיין 050-4101582 • הר נוף: פרידמן 050-4165345
רוממה: יפרח 052-7152456 • רמת שלמה: הלברשטם 02-5710855 • נוה יעקב: אטינגר 052-7118045 • מודיעין עילית: קרית ספר: פרוינדליך 073-7368862
אחוזת ברכפלד: פרוינדליך 08-9742718 • פתח תקוה: פרוינדליך 050-4188003 • כהנא 052-7154454 • רכסים: לוז 052-7146432 • פרוינדליך 052-7146432
תל-אביב: איתי 052-5907021 • אלפי מנשה: לגזיאל 055-6788345

0527-1-40-139 המציאך